

Počet zmínek: 1

Online: 1 |

Seskupeno dle: Typu média

Seřazeno dle: Datum vydání - od nejnovějších

Online 1

Brilantní komedie Kardinální chyba poukazuje na zkostnatělost církve i na mezigenerační rozkol

[přejít na web](#)

Online, Datum publikace: 09.11.2025 6:52, Datum importu: 09.11.2025 8:00, Zdroj: ostravan.cz, Autor: Lukáš Kowala, Rubrika: Divadlo, Periodicita: Denně, Provozovatel: Aleš Honus, Země: CZ, AVE: 1 500 Kč, GRP: 0,03, OTS: 2 752, Měsíční návštěvnost: 13 606, RU/den: 2 752, RU/měsíc: 36 536

Režisér se mohl opřít o nosný text autorského dua, které v českých končinách ještě není příliš známo, byť na poli evropského divadla již slaví nemalé úspěchy. Alistair Beaton je britským dramatikem, novinářem a v určité etapě svého života rovněž připravoval politické projevy pro britského expremiéra Gordona Browna. Možná právě zde vyvstala autorova potřeba zabývat se společenskými otázkami, byť nyní především prostřednictvím divadla. Kromě právě uvedené Kardinální chyby napsal společně s druhým autorem hry Dietmarem Jacobsem také satirickou komedii Puč (návod na likvidaci demokracie), která pojednává o pravicové nekorektní stand-up komičce, která si bere na paškál všechny nešvary současné společnosti. Dietmar Jacobs je proslulým německým dramatikem, který na rozdíl od Alistaira Beaton může být českým divákům povědomý. Městské divadlo Zlín uvedlo premiérově v roce 2022 jeho grotesku Extrabuřt a ještě v tomto v tomto měsíci se ve stejném divadle chystá premiéra jeho komedie Starý bílý muž. Co se týče Kardinální chyby, spojení britského suchého humoru s německou přímočarostí a úderností vytvořilo veskrze aktuální text, který pojmenovává problémy současné společnosti s laskavou nadsázkou.

Režisér Štěpánek tak využil zajímavou zápletku k tomu, aby se diváci mohli zamyslet, zda nám může ještě něco zkostnatělá katolická církev přinést, či je potřeba její naprostá transformace. Šest postav na jevišti tak demonstruje (ne)funkčnost náboženského institutu, který zapomíná na svou podstatu, z níž vzešel a kterou je bezbřehá láska k bližnímu postavená na Kristově oběti.

Z inscenace Kardinální chyba. (Foto: Martin Kusyn)

Příběh je v jádru jednoduchý. Do provinčního německého městečka má přijet papež. Místní biskup Konrád Glöckner (Tomáš Jirman) společně s prospěchářským a intrikánským vikářem Helmutem Kochem (David Viktora) dělají vše možné i nemožné pro to, aby se papežův příjezd odbyl co nejlépe, zejména poté, co visí ve vzduchu biskupovo povýšení na římského kardinála. Celý den na nohou je i biskupova hubatá hospodyně Wibke (Alena Sasínová-Polarczyk), která neví, zda dříve rozvěšet vyprané prádlo, či pomoci biskupovi ze sutany. Na příjezd papeže se těší i mladý seminarista Matteo Nowak (Jakub Samlík), který doufá, že i přes vikářovu nelibost přednese papežovi svůj krátký proslov, jímž by zastoupil nejmladší generaci věřících. Příjezd papeže se blíží. Atmosféru překotných příprav na jeho příjezd naruší dvě na sobě nezávislé osoby. Ze samotného Říma přijíždí mladý a horlivý papežský vyslanec Martin Miller (Vít Roleček), církevní hodnostář s dravostí inkvizitora, jde zkontrolovat, zda na biskupství šlape vše dle církevních předpisů. A přichází ještě jedna, nikým neočekávaná, návštěva, studentka Emma Lindová (Hana Piterková). Jedna kardinální chyba biskupa má za následek to, že se dá postupně do pohybu celé soukolí nečestného jednání. Jedna lež plodí další lži, které mají být zakryté pomocí úplatků a zastrašování. Namísto pomoci bližnímu se dostávají do popředí ambice a zákulisní intriky. S blížícím se příjezdem papeže si budou jednotlivé postavy muset zvolit, zda odkryjí potlačovanou pravdu, nebo dají přednost svým kariérám. Vystávají mnohé otázky. „Proč musí být najednou všechno mladý a moderní,“ klade si otázku vikář Koch. Není však moderní háv církve jen zástěrka? Papežský vyslanec potvrzuje, že církev má vypadat moderně, aby byla přístupná pro všechny. Nicméně vysvěcovat ženy, zrušit celibát a oddávat homosexuály? I transformace církve musí mít přece své limity...

Z inscenace Kardinální chyba. (Foto: Martin Kusyn)

Komorní prostor Dvanáctky vytvořil dojem, že se diváci nacházejí přímo v biskupově kanceláři. Scénograf Ján Tereba na velmi malé jeviště přenesl biskupovo zázemí sestávající z velkého kancelářského stolu s výraznou kancelářskou židlí. V prostoru se nachází rovněž masivní černá pohovka. Na stěně je umístěn barokní obraz Madonny s Ježíšem ve zlatém rámu, který skrývá dveře do biskupského archivu. Za kancelářským stolem ve výklenku zdobí interiér socha panny Marie. A nad celým prostorem svítí výrazný neon v podobě svatozáře. Biskupská kancelář tak působí okázale.

Podobně působí i kostýmy herců, které byly rovněž navrženy Jánem Terebou. Biskup se pohybuje v černé sutaně s

dlouhou řadou fialových knoflíčků a pásem stejné barvy, což dodává biskupově vzezření důstojnost. Ještě s větší autoritou papežského vyslance se pohybuje Miller v kostýmu podle poslední vatikánské módy. Dlouhá černá sutana, černý klobouk, černé kožené rukavice a celé tělo ještě zahaleno do dlouhého pláště. V momentu prvního příchodu Millera na jeviště se divákovi vybaví konotace s gestapem a jejich padnouchými uniformami. Z naprosto odlišného světa je pak kostým mladé studentky Emmy, jež má na sobě džínovou sukni a hnědou bundu s batůžkem stejné barvy. V kontrastu s okázalostí kléru působí kostým studentky unyle.

Tomáš Jirman. (Foto: Martin Kusyn)

Ústřední roli biskupa Konráda Glöcknera vytvořil herec Tomáš Jirman a je nutno dodat, že jen stěží si lze v této roli představit kteréhokoliv jiného z ostravských herců. Přestože se jeho postava v souhrnu veškerého jednání a dialogů nevyvíjí v příliš kladném světle, Jirmanova biskupa si zamilujete. S velkou pečlivostí ale zároveň i hereckou úsporou a bez sebemenšího náznaku přehrávání (byť by to jeho postava ve své okázalosti mohla nabízet) ztvárnil biskupa jako muže tápavého, nerozhodného, ale zároveň i ambiciózního. Ztvárnil muže, který by ve svém věku ještě rád dosáhl vyšší kariéry. Jeho osobnost však ještě není natolik prohnílá intrikami, jak je tomu u vikáře Kocha. Potácí se mezi mlýnskými kameny, jeho laskavost je mnohdy pohlčena nerozhodností.

David Viktora v roli vikáře Kocha rovněž předvádí zralý herecký výkon, přestože jeho postava již neprochází hlubším niterným vývojem. Tvrdé intrikaření se snoubí s patolizalstvím. Herecky nejvíce vyniká v dialogích se seminaristou Mattem Nowakem, kterého nejdříve bezdůvodně ponižuje a posléze již se zřejmými důvody vydírá.

Právě Jakub Samlík (seminarista Nowak) ztvárnil s velkou grácií zprvu mladého a dopředu se deroucího studentského adepta na kněze, který si projde zřejmě největším vývojem a proměnou. Kdyby jeho tajemství spojené se sexuální orientací nebylo v ohrožení, zřejmě by šel ve stopách svých výše postavených církevních představitelů. Jenže možnost vyzrazení niterné identity dává věci do pohybu. Jakub Samlík na menším prostoru poukázal, že je hereckým příslibem do budoucna.

V popředí Jakub Samlík. (Foto: Martin Kusyn)

Vít Roleček (papežský vyslanec Miller) hrál především svou fyziognomií. Se svým vstupem na scénu by nepřehlédnutelný. Vysoký, energický, s pohledem inkvizitora a neústupného obhájce katolické církve, který přišel zčert vody provinčního biskupství. Celému představení dodal potřebnou dravost a ryzí energii.

A v neposlední řadě se na jevišti objevila Alena Sasínová-Polarczyk (hospodyně Wibke), která s humorem sobě vlastním a hřmotným ztvárněním hubaté posluhovačky odlehčila nejednu zamotanou scénu.

Svou energií pak na jevišti překypovala i Hana Piterková v roli studentky Emmy. Přestože její role není velká, z hlediska dějového posunu je zcela zásadní. Piterková tak představila svou postavu jako křehkou ale odhodlanou ženu, která se nenechá jen tak odstrašit.

Hana Piterková. (Foto: Martin Kusyn)

Režisér Štěpánek ve všech případech poukázal šťastnou ruku ve volbě herců, kteří bezesbytku naplnili své role nadhledem a humorem. Závěrečná otevřená scéna, kdy se divák vlastně nedozví, zda seminarista Matteo před papežem přečte připravený projev, nebo zda bude improvizovat a prozradí více, než by jeho církevní nadřízení rádi slyšeli, dává prostor pro sebezpytování i vlastní očistu.

Pokud byste se však báli, že uvidíte hru složitou a trudnomyslnou, jste na omylu. Prim hraje humor a zábava, náležitě odměněná neutuchajícím potleskem diváků.

*

Kardinální chyba. Autor Alistair Beaton a Dietmar Jacobs. Režie Vojtěch Štěpánek. Dramaturgie Norbert Závodský. Překlad Iva Michňová. Scéna a kostýmy Ján Tereba. Recenze je psaná z premiéry uvedené v **Národním divadle moravskoslezském** na scéně Divadla 12 v sobotu 8. listopadu 2025.